

Sygn. akt *XVII AmE 227/17*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Anna Maria Kowalik</i>
Protokolant –	Aleksandra Marczak

po rozpoznaniu 28 sierpnia 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powódki od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 24 maja 2017 r. Nr (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 227/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 24 maja 2017 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r., poz. 220 ze zm.) (dalej p.e.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r. Nr 133, poz. 924) (dalej Rozporządzenie) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 p.e., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego orzekł, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą we W. (dalej powódka) w dniach 10- 12 sierpnia 2015 roku w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego we W. przy ul. (...) naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e. i za to działanie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. wymierzył karę pieniężną w wysokości 4 533 zł.

Od powyższej Decyzji powódka złożyła odwołanie, w którym wniosła o jej zmianę poprzez odstąpienie od wymierzenia kary, względnie o jej odpowiednie obniżenie, względnie o uchylenie Decyzji. Ponadto powódka wniosła o:

- 1) zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego od strony pozwanej na rzecz powódki,
- 2) dopuszczenie dowodów z dokumentów oznaczonych w treści odwołania na okoliczności w nim wskazane,
- 3) dopuszczenie dowodu z przesłuchania powódki na okoliczność podjętych przez powódkę działań w następstwie wprowadzonych ograniczeń, charakteru działalności przedsiębiorstw znajdujących się w budynku obsługiwanym przez powódkę,
- 4) zobowiązanie pozwanego do przedłożenia do akt pisma (...) S.A. z dnia 10 maja 2016 r. o znaku (...) przedstawiającego zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców z zaznaczeniem danych obejmujących tylko powódkę do wprowadzonych w dniach 10- 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i dopuszczenie dowodu z tych dokumentów na okoliczność ich treści a zwłaszcza poprawności zebranych danych oraz poziomu przekroczenia ograniczeń przez powódkę w tym okresie,
- 5) wezwanie (...), na podstawie art. 248 § 1 k.p.c., o przedłożenie dokumentów wskazujących pomiary poboru energii przez powódkę w dniach 10- 31 sierpnia 2015 r. i dopuszczenie z nich dowodu na okoliczność ich treści a zwłaszcza poprawności dokonanych pomiarów oraz poziomu poboru energii przez powódkę w dniach wprowadzonych ograniczeń.

Zaskarżonej Decyzji powódka zarzuciła:

- 1) naruszenie prawa materialnego a to art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. polegające na niezasadnym wymierzeniu kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. przez (...) S.A., podczas gdy wymierzenie kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. może nastąpić w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów,
- 2) naruszenie prawa materialnego a to art. 56 ust. 6 p.e. poprzez nieuwzględnienie wszystkich okoliczności istotnych dla oceny stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz dotychczasowego zachowania powódki, co skutkowało ich wadliwą oceną i miało wpływ na wysokość orzeczonej kary za niezastosowanie się do ograniczeń obowiązujących w dniu 12 sierpnia 2015 r.,
- 3) naruszenie prawa materialnego a to art. 56 ust. 6a p.e. polegające na jego niezastosowaniu i odstąpieniu od wymierzenia kary za niezastosowanie się do ograniczenia obowiązującego 12 sierpnia 2015 r., podczas gdy zachodziły ku temu podstawy faktyczne i prawne, w tym zwłaszcza znikomy stopień szkodliwości czynu wyrażający się w małej wartości przekroczenia przez powódkę dopuszczalnego poboru mocy w tym dniu oraz krótkim czasie trwania tego naruszenia (1 dnia).

W uzasadnieniu zarzutu pierwszego powódka zaznaczyła, że jako organ właściwy do wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wskazano w art. 11 p.e. Radę Ministrów, która czyni to w drodze rozporządzenia. Nie jest zatem według powódki możliwe karanie przedsiębiorców za niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych przez (...), zwłaszcza, że zostało oparte na zasadzie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., podczas gdy art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. dotyczący odpowiedzialności za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii stanowi, że karze pieniężnej podlega podmiot naruszający ograniczenie wprowadzone na podstawie art. 11, 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 p.e. Przy czym jak zauważyła, wskazany przepis mający charakter karnoadministracyjny musi być stosowany w sposób precyzyjny, nie może być poddawany wykładni rozszerzającej. Tym samym, karalne na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. restrykcje zostały wprowadzone dopiero rozporządzeniem Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r., zgodnie z którym ograniczenia zaczęły obowiązywać od 11 sierpnia od godz. 24:00, czyli właściwie od początku 12 sierpnia 2015 r. Toteż, jak podniosła, kara wymierzona za niezastosowanie się przez nią do ograniczenia wprowadzonego przez (...) za dni 10 i 11 sierpnia 2015 r. jest nieuzasadniona i powinna zostać uchylona.

Jeśli chodzi zaś o naruszenie ograniczeń 12 sierpnia 2015 r. powódka wyraziła przekonanie, iż organ niedostatecznie wykazał jakie okoliczności miały wpływ na wysokość orzeczonej kary pieniężnej.

W kwestii szkodliwości czynu, powódka, powołując się na art. 115 § 2 k.k., wskazała, że stopień tej szkodliwości należy ocenić wyłącznie w świetle wartości przekroczenia z 12 sierpnia 2015 r., która była nieznaczna, zatem rozmiar oraz stopień wyrządzonej szkody był niewielki, dlatego wartość przekroczenia nie wypełniła przesłanki realnego zagrożenia dobra chronionego prawem, którym jest bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju.

Co do wątku zawinienia powódka, posiłkując się stanowiskiem wyrażanym w orzecznictwie, iż przedsiębiorstwo energetyczne może uniknąć kary, gdy wykaże, że obiektywne okoliczności danej sprawy uniemożliwiają przypisanie naruszenia przepisów pr.en. z uwagi na podjęte przez to przedsiębiorstwo działania o charakterze ostrożnościowo-prewencyjnym, wywiodła zaś, iż niezwłocznie podjęła działania mające na celu dostosowanie pracy zakładu do wprowadzonych ograniczeń, zmniejszając pobór energii w stosunku do standardowego profilu zużycia. Przekroczenia mocy występujące w okresie od 10 do 12 sierpnia 2015 r. wynikały jednak z charakteru pracy i rodzaju przedsiębiorstw znajdujących się w budynku, które posiadają własne serwerownie pobierające dużą ilość energii. Powódka podkreśliła, że niemożliwe było ich natychmiastowe wyłączenie bez szkody dla tych podmiotów. Oprócz tego powódka zauważyła, iż dołożyła należytej staranności w podjętych działaniach celem sprostania wprowadzonym ograniczeniom, co uczyniła poprzez wyłączenie w pierwszej kolejności części oświetlenia, klimatyzacji, windy, a następnie zwracając się o pozostawienie włączonych jedynie niezbędnych urządzeń. Ostatecznie powódka poprosiła o wyłączenie zasilania serwerowni przez poszczególnych najemców. Z uwagi jednak na fakt, iż 10 sierpnia 2015 r. ogłoszono najwyższy stopień ograniczenia, stopień zasilania 20, nierealnym było, w tak krótkim czasie doprowadzić do znacznego ograniczenia pobierania prądu.

Odnosnie przesłanki dotychczasowego zachowania podmiotu powódka wskazała, że zgodnie z literalną wykładnią przepisu art. 56 ust. 6 p.e. organ powinien przeanalizować dotychczasowe zachowanie podmiotu pod kątem ogólnego przestrzegania przez dany podmiot norm prawa energetycznego oraz jego dotychczasowej karalności. W przypadku zaś gdy adresat kary pieniężnej nie był uprzednio karany na podstawie norm prawa energetycznego jest to okoliczność pozytywna, pozwalająca na obniżenie kary pieniężnej. W tym miejscu powódka zaznaczyła, że organ niewłaściwie pominął fakt, iż przestrzegała rzeczonych norm i do tej pory nie wymierzono jej kary na mocy art. 56 p.e.

Ponadto powódka zwróciła uwagę, że organ nie sprecyzował, dlaczego przy wyliczaniu kary podwoił ustalony przez siebie poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym w kwocie 1 500 zł.

W kwestii możliwości odstąpienia od wymierzenia kary powódka zaznaczyła, że argument organu jakoby w przedmiotowej sprawie nie można uznać, że stopień niedostosowania się powódki do ograniczeń miał znikomy wpływ na bezpieczeństwo KSE, bowiem kumulacja niewłaściwego zachowania wszystkich odbiorców, zwłaszcza w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. takiemu bezpieczeństwu zagroziła, jest sprzeczny z zasadą analizy cech indywidualnych czynu, wykształconą w nauce prawa karnego. Zgodnie z tą zasadą stopień szkodliwości czynu należy bowiem badać w odniesieniu do indywidualnego wpływu podmiotu naruszającego nałożone ograniczenia, w oderwaniu od wpływu innych niestosujących się do ograniczeń podmiotów. Odnosząc się do niniejszego przypadku powódka podkreśliła, że z uwagi na bezzasadność wymierzenia kary za dni 10 i 11 sierpnia, okres przekroczenia obejmował tylko jeden dzień-12 sierpnia a wartość przekroczenia wyniosła zaledwie 0,0007000 MW w godzinie, która wypełnia zdaniem powódki znamię znikomego stopnia szkodliwości czynu. Powódka podniosła, że zaprzestała także naruszania prawa 12 sierpnia 2015 r. a zatem wystąpiły według niej przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary, z którego to organ w sposób niewłaściwy nie skorzystał.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania, oddalenie wniosków dowodowych powódki oznaczonych w punktach od 2 do 5 jako pozostających bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy a w odniesieniu do przesłuchania strony powodowej (wniosek 3) z uwagi na

wyjaśnienie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy zgromadzonymi w sprawie dokumentami oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. (dalej: (...) S.A.” albo (...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskim poziomem wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e. wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e., od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Jednocześnie, 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 p.e., powiadomiły Ministra Gospodarki i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. (dalej: (...)), do którego sieci przyłączona jest (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W., pismem z 10 maja 2016 r. o znaku (...) (k. 56 akt sąd.), przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powódki do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego we W. przy ul. (...) (k. 3-4 akt adm.).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął uzasadnione podejrzenie, że powódka, we wskazanym przez (...) obiekcie, nie dostosowała się do wprowadzonych 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Mając na względzie powyższe, pismem z 24 czerwca 2016 r. Prezes URE zawiadomił powódkę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. Ponadto Prezes URE wezwał powódkę do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji, otrzymanych przez Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się przez powódkę do wprowadzanych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (zawiadomienie k. 1- 2 akt adm.).

Pismem z 12 lipca 2016 r. (pismo z załącznikami k. 6- 63 akt adm.) powódka przedstawiła Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie wskazując m.in, że „Niedostosowanie się do wprowadzonych regulacji nie wyniknęło z złej woli uczestnika postępowania, ale z konieczności dostosowania obciążeń do zaistniałej sytuacji. Należy stanowczo podkreślić, iż nieznaczone przekroczenie norm wynikających z zastosowanych ograniczeń nastąpiło, gdyż najemcy nie mogli niespodziewanie zostać pozbawieni zasilania, które było im niezbędne. (...) Zaznaczyć przy tym należy, że w następstwie zaistniałego zdarzenia uczestnik postępowania podjął niezbędne środki i zwrócił się do firmy (...) z wnioskiem o zwiększenie mocy minimalnej, a także zawarł stosowne aneksy do umów o dostarczaniu

energii elektrycznej po to, żeby zapobiec podobnym sytuacjom w przyszłości.” Powódka przedłożyła przy tym korespondencję mailową kierowaną do najemców na okoliczność działań podjętych celem ograniczenia poboru energii (korespondencja mailowa k.11-19 akt adm.).

Następnie pismem z 13 października 2016 r. Prezes URE wezwał (...) do nadesłania kopii informacji o stopniach zasilania dla wszystkich odbiorców, według załączonego rozdzielnika (planów ograniczeń dla odbiorców od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r.) wraz ze wskazaniem sposobu wysłania, potwierdzeniem nadania i dowodem doręczenia, o ile (...) taki posiada (pismo k. 66 akt adm.), na co uzyskał odpowiedź w piśmie z 9 listopada 2016 r. (k. 67- 71 akt adm.), w którym zawarto informację na temat przesłania rzeczonego planu odbiorcom oraz do którego załączono kopię pisma skierowanego do powódki w przedmiocie wielkości dopuszczalnego poboru mocy elektrycznej w stopniach zasilania. Przedmiotowe pismo zostało uzupełnione przez (...) pismem z 19 grudnia 2016 r. (k. 72 akt adm.).

Pismem z 28 grudnia 2016 r. (k. 74 akt adm.) wystąpiono do powódki o dokumenty finansowe określające wysokość jej przychodów uzyskanych w 2016 r. Po ich uzyskaniu (k. 77- 79 akt adm.), pismem z dnia 19 kwietnia 2017 r. (k. 81 akt adm.) zawiadomiono powódkę o zakończeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z tym materiałem w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego.

W okresie wprowadzenia ograniczeń powódka miała podpisaną Umowę o sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji- umowa kompleksowa nr (...) z dnia 20 listopada 2008 r. zmienioną stosownymi aneksami (umowa k. 53-63 akt adm., aneksy k. 36- 52 akt adm.). Zgodnie z § 4 ust. 9 ww. umowy „Klient zamawiający moc umowną powyżej 300 kW może być włączony do planów ograniczeń poboru energii elektrycznej wprowadzanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – Klient zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy obciążeń dobowych, zgodnie z zaleceniami Sprzedawcy”. Ponadto w Aneksie nr (...) określono moc umowną na poziomie 650 kW (0,650 MW) (k. 52v akt adm.) a w § 4 ust. 8 umowy moc bezpieczną przy 20 stopniu zasilania na 200 kW (0,200 MW) (k. 57, 70 akt adm.)

Pismem z 30 lipca 2014 roku (...) przesłał powódce plan wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący od 1 września 2014 roku do 31 sierpnia 2015 roku (k. 69- 71 akt. adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego i sądowego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania powódki, ponieważ miał on być przeprowadzony na okoliczność podjętych przez powódkę działań w następstwie wprowadzonych ograniczeń, charakteru działalności przedsiębiorstw znajdujących się w budynku obsługiwanym przez powódkę, które to okoliczności zostały opisane w odwołaniu, jak też w toku postępowania administracyjnego, przy czym powódka przedłożyła dokumenty w postaci korespondencji mailowej prowadzonej z najemcami budynku wskazujące na podejmowane przez nią działania w zakresie ograniczenia poboru energii. W związku z tym dodatkowe przesłuchanie powódki, które co do zasady ma charakter subsydiarny, było bezcelowe.

Nie było również zasadności wzywania (...), zgodnie z wnioskiem powódki, o przedłożenie dokumentów wskazujących pomiary poboru energii przez powódkę w dniach 10- 31 sierpnia 2015 r. i dopuszczenie z nich dowodu na okoliczność ich treści a zwłaszcza poprawności dokonanych pomiarów oraz poziomu poboru energii przez powódkę w dniach wprowadzonych ograniczeń, albowiem przekroczenia ograniczeń poboru energii wynikają z porównania informacji o dopuszczalnym i faktycznym poborze mocy w dniach 10- 31 sierpnia 2015 r. przedstawionych przez (...) (k. 3- 4 akt adm.) a faktu przekroczenia tego poboru powódka nie kwestionowała, tak jak nie kwestionowała wielkości tego przekroczenia, zarzucając w odwołaniu naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. jedynie wobec tego, że niezasadne było jej zdaniem karanie za niezastosowanie się do ograniczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. z uwagi na fakt, że były one

wprowadzone przez (...) S.A. w trybie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., natomiast zarzucając naruszenie art. 56 ust. 6 i 6a p.e. również nie podważała wielkości ustalonych przekroczeń poboru energii.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa a podnoszone przez powódkę zarzuty nie są trafne, stąd nie mogą skutkować zmianą czy uchycieniem tej Decyzji.

Podkreślenia przy tym wymaga, że powódka skupiła się w odwołaniu nie na kwestionowaniu poczynionych w sprawie ustaleń, ale podważała możliwość wymierzenia jej kary w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. ze względu na przyjętą interpretację, iż ograniczenia w poborze energii, do których się nie dostosowała, wprowadzone zostały przez OSP na mocy art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e., co nie podlega karze z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przekroczenie poboru energii, które nastąpiło 12 sierpnia 2015 r., uznała zaś co do zasady za karalne, jako że w tym czasie ograniczenia w poborze obowiązywały na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów, jednak po pierwsze w tym wypadku w opinii powódki pozwany powinien odstąpić od wymierzenia kary, a miarkując karę nie wziął pod uwagę i błędnie ocenił okoliczności mające wpływ na wymiar kary. Stanowisko powódki jest jednak zdaniem Sądu błędne.

Stosownie do § 5 pkt 1 Rozporządzenia powódka jest podmiotem zobowiązanym do stosowania się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, bowiem moc umowna w odniesieniu do obiektu powódki zlokalizowanego we W. przy ul. (...) określona została na poziomie 650 kW, a zatem powyżej wskazanej w § 5 pkt 1 Rozporządzenia wielkości 300 kW.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W rozpoznawanej sprawie Prezes URE zarzucił powódce niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e.

Stosownie do treści tego ostatniego przepisu „**W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.**”

Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 p.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następstwie:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokoju społecznego;

5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 p.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. (art. 11c ust. 2 p.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 p.e.).

Reasumując, w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

a) po pierwsze, może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;

b) po drugie, niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień tj. w dniach 10-11 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia, o którym mowa w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., nie oznacza, że nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 p.e. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11 d ust. 3 p.e. pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 p.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

W świetle powyższego OSP, w myśl powyższych regulacji prawnych, posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 p.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust.2 pkt 2 p.e. wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 p.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań

z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiała uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 p.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Zgodnie z treścią art. 56 ust.1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 p.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Powódka nie dostosowała się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e ograniczeń w poborze energii w dniach od 10 do 12 sierpnia 2015 roku. Zatem zaistniała przesłanka do nałożenia na nią przez Prezesa URE kary pieniężnej, która ma charakter obligatoryjny.

Stosownie do przepisu art. 56 ust. 3 p.e. wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z ust. 6, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Oceniając stopień szkodliwości czynu Sąd, mając na względzie powyższe rozważania musiał wziąć pod uwagę, że powódka przekroczyła pobór energii aż w trzech kolejnych dniach. 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy wyniosła łącznie 1,4493000 (MW w godzinie); 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,0611000 (MW w godzinie); 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,0007000 (MW w godzinie). Łącznie dla wyżej wymienionego okresu powódka przekroczyła 1,5111000 (MW w godzinie). Zakres tego przekroczenia jest więc niebagatelny.

Powódka nie stosując się do ograniczeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e., dokonując przekroczenia w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływała negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Skutkiem takiego działania mogło być wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego krajowego systemu elektroenergetycznego. Zagrożenie dla pracy KSE jest potęgowane jeśli również inni odbiorcy nie stosują się do ustalonych ograniczeń w poborze energii, dlatego tak ważne jest podporządkowanie poszczególnych odbiorców wprowadzonym restrykcjom. Nie można zatem nie rozpatrywać naruszenia powódki w kontekście niebezpieczeństwa jakie niesie choćby jednostkowe nieznaczne przekroczenie poboru energii przyczyniające się do ogólnego wzrostu przekroczeń wpływających na pracę KSE. Wobec więc tego, że nawet nominalnie niewysokie przekroczenie przekłada się na ryzyko doprowadzenia do zakłócenia tak istotnego dla całego kraju systemu, należało uznać, że przekroczenia jakich dopuściła się powódka nie były znikomo szkodliwe, ich stopień szkodliwości jest znaczny.

Z tego względu odstąpienie od nałożenia na powódkę kary na podstawie ww. przepisu art. 56 ust. 6a p.e., zgodnie z którym Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek, nie było możliwe.

W kwestii zawinienia trzeba natomiast podnieść, iż wprawdzie powódka podejmowała czynności skierowane na ograniczenie poboru energii w budynku we W. przy ul. (...), tym niemniej działania te stopniowała, zmniejszając w perspektywie pobór, aczkolwiek niewystarczająco. Brak adekwatnych reakcji ze strony powódki doprowadził do zużycia energii powyżej dopuszczalnego poziomu. Nie można zgodzić się z powódką, iż podejmowała odpowiednie działania ostrożnościowo- prewencyjne, które mogłyby wpłynąć na kwestię odpowiedzialności. Spowodowanie wyłączenia części oświetlenia, klimatyzacji, zwrócenie się o wyłączenie urządzeń zasilanych energią jest standardem

w świetle występujących ograniczeń i stanowi de facto reakcję na ich wprowadzenie a nie prewencję. Te standardowe czynności i tak zostały wykonane dość późno, biorąc pod uwagę, że maile skierowane do najemców w przedmiocie zamiaru odłączenia obwodów zostały przesłane około 14.30 w dniu 10 sierpnia, podczas gdy ograniczenia miały miejsce od godziny 10.00 tego dnia, a dopiero w mailach z 11 sierpnia pojawiła informacja o wyłączeniu wind i prośba o włączanie tylko niezbędnych urządzeń. Ponadto już po zaistnieniu naruszenia powódka renegotjowała umowę sprzedaży i dystrybucji energii, zwiększając moc bezpieczną dla obiektu do 480 kW (k. 31 akt adm.), co mogła wykonać wcześniej. Nie podjęła zatem przed naruszeniem możliwych działań ostrożnościowo- prewencyjnych, nie uczyniła wszystkiego czego można było od niej rozsądnie wymagać, aby do naruszenia przepisów nie dopuściła. Mimo podjętych przez powódkę czynności należy stwierdzić, że opisywane naruszenie jest wynikiem jej zachowania, zbyt wolnego reagowania i zbyt słabych działań niezdatnych do radykalnego obniżenia zużycia energii. Sama powódka stwierdziła, że niemożliwym było natychmiastowe wyłączenie funkcjonujących serwerowni bez szkody dla podmiotów zajmujących budynki. Tymczasem powódka nie jest podmiotem chronionym przed wprowadzanymi ograniczeniami, jak choćby szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego (§ 6 ust. 1 Rozporządzenia), dlatego musi się do tych ograniczeń podporządkować.

Jeśli chodzi o dotychczasowe zachowanie podmiotu Sąd przyjął, iż brak jest danych na temat wcześniejszych naruszeń prawa energetycznego przez powódkę.

Odnosząc się do ostatniej przesłanki wymiaru kary jaką jest sytuacja finansowa odbiorcy należy za pozwanym podnieść, że wymierzona kara nie jest nadmiernie uciążliwa dla powódki, jest odpowiednia do charakteru popełnionego czynu oraz skutków naruszenia obowiązujących norm. Kara ta nie wpłynie ponadto na pogorszenie kondycji finansowej powódki oraz jej płynności finansowej i pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez powódkę w poprzednim roku podatkowym przychodu wynoszącego (...)zł.

Mając powyższe na uwadze oraz treść art. 56 ust. 3 p.e. należało uznać, iż nałożona na powódkę kara w wysokości 4 533 zł jest znacznie niższa od limitu określonego treścią art. 56 ust. 3 p.e. wynoszącego(...)zł, ale adekwatna do wysokości przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3 000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby, po zaokrągleniu w dół pełnych złotych (1,5111000 MW x 3 000 zł). Wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1 500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10- 31 sierpnia 2015 roku. Sąd nie ma zastrzeżeń do przyjętego przez pozwanego wyliczenia. Prezes URE zawęził bowiem podstawę wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie powódki do ograniczeń i do stopnia w jakim to niedostosowanie miało miejsce.

W ocenie Sądu kara ustalona w tych granicach spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powódkę, jak również funkcję prewencji ogólnej. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powódki. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna nie stanowi odплаты za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 31 marca 2008r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Powódka w toku niniejszego postępowania nie wykazała, aby nałożona kara zachwiała jej płynność finansową. Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości, relatywnie niska i zarazem adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje. Należało zatem przyjąć, iż kara w wysokości 4 533 zł będzie na tyle odczuwalna dla powódki, aby spełniła swoją funkcję represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powódka, jako podmiot ukarany będzie stosowała się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powódkę odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 kpc

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na nieuwzględnienie odwołania, powódkę należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niej na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 720,00 zł ustalone w oparciu § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.).

SSO Anna Maria Kowalik